

REGERINGSRÄTTENS DOM

Mål nr
3772-08

meddelad i Stockholm den 2 februari 2010

KLAGANDE

Skatteverket
171 94 Solna

MOTPART

Alecta pensionsförsäkring, ömsesidigt,
103 73 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms dom den 28 mars 2008 i mål nr 410-04, se bilaga

SAKEN

Inkomsttaxering 1999

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Regeringsrätten avslår överklagandet.

Regeringsrätten beviljar Alecta pensionsförsäkring, ömsesidigt, ersättning för kostnader i målet med 50 000 kr.

YRKANDEN M.M.

Skatteverket yrkar att Regeringsrätten fastställer länsrättens domslut. Till stöd för sin talan anför Skatteverket bl.a. följande. En fördelningsmetod måste för att kunna betraktas som skälig leda till att en inkomst som tas upp i den ena verksamhetsgrenen inte samtidigt behöver tas upp i den andra samtidigt som en

Dok.Id 85451

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00
E-post: regeringsratten@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

Mål nr
3772-08

inkomst som inte tas upp i den ena verksamhetsgrenen tas upp i den andra. Även om olika metoder kan användas för fördelningen innebär detta att en skälig fördelningsmetod ska leda till samma resultat oavsett vilken verksamhetsgren fördelningen tar sin utgångspunkt i. Alecta pensionsförsäkring, ömsesidigt (bolaget) uppger att inriktningen på de faktiska placeringarna har styrts av den avkastningsbeskattade verksamheten. Den logiska slutsatsen av vad bolaget uppgett är att någon förändring av placeringarna inte skulle ha skett även om bolagets hela verksamhet utgjorts av avkastningsbeskattad verksamhet. Detta leder till att den avkastning som med en konsekvent tillämpning av bolagets fördelningsmodell ska tillföras den avkastningsbeskattade verksamheten ska uppgå till 15,6 procent av de till denna verksamhetsgren hänförliga tillgångarna. Bolaget har för den inkomstbeskattade verksamheten använt en avkastningsnivå om 10,7 procent, beräknad utifrån placeringar som skulle ha använts om endast inkomstbeskattad verksamhet bedrivits. Bolagets fördelningsmodell leder till att en del (4,9 procent) av den faktiska avkastning som uppkommit på den inkomstbeskattade verksamhetens andel av tillgångarna inte redovisas vare sig i den avkastningsbeskattade verksamheten eller i den inkomstbeskattade verksamheten.

Bolaget bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Fördelningen av kapitalavkastningen måste grundas på verkliga omständigheter såsom olikheter i duration mellan de olika verksamhetsgrenarna. Den valda fördelningsmetoden är den som med hänsyn till omständigheterna i detta fall bäst avspeglar utvecklingen hos de inkomstbeskattade produkterna och därmed ger den mest rättvisande bilden av bolaget. Metoden innebär att den totala kapitalavkastningen hänförs antingen till den avkastningsbeskattade eller till den inkomstbeskattade verksamheten. Det är således ingen del av den totala avkastningen som faller vid sidan av, vilket Skatteverket synes mena i sitt överklagande. Fördelningsmodellen innebär att enbart en obligationsportfölj hänförs till den inkomstbeskattade verksamheten. Till den verksamheten har däremot inte hänförts aktier, fastigheter eller andra placeringstillgångar, vilka under det nu aktuella året sammantaget haft en högre avkastning än 15,6 procent. Dessa tillgångar har i stället hänförts till den avkastningsbeskattade verksamheten. Modellen innebär således för det här

Mål nr
3772-08

aktuella året att den avkastningsbeskattade verksamheten tillförs en avkastning som överstiger 15,6 procent på de till denna verksamhetsgren hänförliga tillgångarna eftersom det är fråga om tillgångar som totalt avkastat mer än 15,6 procent. – Bolaget yrkar ersättning för sina kostnader i Regeringsrätten med 251 360 kr motsvarande 54,1 timmar.

SKÄLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Bolaget bedriver försäkringsverksamhet som dels inkomstbeskattas, dels avkastningsbeskattas. Till de inkomstbeskattade verksamheterna räknas, såvitt nu är av intresse, försäkringar avseende sjukpension och premiefrielse medan försäkringar avseende bl.a. ålderspension ingår i verksamhet som avkastningsbeskattas. Under det nu aktuella beskattningsåret har bolagets samlade kapitalavkastning uppgått till drygt 38 miljarder kronor. Frågan i målet är hur stor del av denna avkastning som ska hänföras till bolagets inkomstbeskattade försäkringsgrenar.

Bolaget har tidigare år fördelat kapitalavkastningen mellan de olika försäkringsgrenarna genom proportionering med utgångspunkt i storleken på försäkringstekniska skulder och återbäringsmedel i respektive försäkringsgren. Fr.o.m. räkenskapsåret 1998, taxeringsåret 1999, har bolaget övergått till att tillämpa en metod som innebär att de inkomstbeskattade försäkringsgrenarna tillförs en avkastning beräknad som en ränteintäkt på en obligationsportfölj medan resterande kapitalavkastning hänförs till de avkastningsbeskattade grenarna. Enligt bolaget avspeglar denna metod på ett mer korrekt sätt karaktären hos de försäkringsåtaganden som ingår i de inkomstbeskattade försäkringsgrenarna jämfört med de som ingår i de avkastningsbeskattade. Förstnämnda åtaganden har en betydligt kortare löptid (duration), omkring sju år jämfört med 15-20 år för de sistnämnda. Detta ställer högre krav på betalningsberedskap vilket i sin tur påverkar placeringsinriktningen. Bolaget har uppgett att metoden konsekvent har tillämpats i bolagets externa redovisning sedan räkenskapsåret 1998 och varken bolagets revisorer eller Finansinspektionen har haft några invändningar mot den.

Mål nr
3772-08

Av Finansinspektionens yttrande till kammarrätten framgår bl.a. följande. I årsredovisningen för ett försäkringsbolag ingår en resultatanalys i vilken bl.a. intäkter, kostnader och rörelseresultat fördelas på försäkringsgrenar. Den bakomliggande tanken är att verksamhetens olika delar bör bära sina egna kostnader. Fördelningen i resultatanalysen utgår inte från den skattemässiga fördelningen i inkomst- respektive avkastningsbeskattad verksamhet. Avsikten med fördelningen är i stället att den så långt möjligt ska ge en bra bild av hur ett försäkringsbolags olika produkter utvecklas. När det gäller fördelningen av kapitalavkastning är det inte möjligt att enbart utgå från att denna ska ske proportionellt i förhållande till respektive försäkringsgrens tillgångar; särskilt inte i de fall det föreligger stora skillnader avseende exempelvis löptid eller marginal i premiesättningen mellan olika försäkringsgrenar. Å andra sidan kan det finnas situationer då en proportionell fördelning kan anses vara korrekt.

Regeringsrätten gör följande bedömning.

Av 2 § 6 mom. trettonde stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, numera 39 kap. 11 § inkomstskattelagen (1999:1229), följer att en intäkt som är gemensam för flera verksamhetsgrenar ska fördelas mellan dem på ett skäligt sätt. Vad som menas med ”skäligt sätt” framgår inte av lagtexten och varken förarbeten eller rättspraxis ger någon närmare vägledning. Någon specifik fördelningsmetod har således inte anvisats av lagstiftaren och mer än en metod kan alltså komma i fråga. Om flera metoder var för sig uppfyller kravet på att fördelningen ska ske på ”skäligt sätt” bör den av den skattskyldige valda metoden ges företräde. I avsaknad av närmare vägledning faller det sig vidare naturligt att söka ledning i den skattskyldiges redovisning och fördelningen av intäkter och kostnader mellan olika försäkringsgrenar i resultatanalysen eftersom denna fördelning förutsetts återspegla hur olika försäkringsgrenar har bidragit till det samlade resultatet.

Såvitt framgår av utredningen i målet är bolagets metod för fördelning av kapitalavkastningen motiverad av affärsmässiga skäl och förenlig med etablerade försäkringsrättsliga principer. Annat har inte framkommit än att den del av kapitalavkastningen som inte hänförs till de inkomstbeskattade

Mål nr
3772-08

försäkringsgrenarna i sin helhet har tillskrivits de avkastningsbeskattade. Mot denna bakgrund saknas skäl att vid beskattningen frångå bolagets fördelningsmetod som får anses uppfylla lagens krav på att fördelningen ska ske på "skälig sätt". Vid sådant förhållande ska Skatteverkets överklagande avslås.

Bolaget får anses berättigat till skälig ersättning för sina kostnader i Regeringsrätten enligt lagen (1989:479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m.m. Regeringsrätten finner att ersättning bör utgå med 50 000 kr.

Karin Almgren

Peter Kindlund

Lennart Hamberg

Margit Knutsson

Olle Stenman

Markus Olsson

Föredragande regeringsrätts-
sekreterare

Avd II

Föredraget 2009-12-09